

Mas Casa Gran

Sant Joan de Vilatorrada

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Sant Martí de Torruella
Emplaçament: A tocar de l'església parroquial de Sant Martí de Torruella

Coordenades:

Latitud: 41.77276
Longitud: 1.79093
UTM Est (X): 399511
UTM Nord (Y): 4625253

Classificació

Número de fitxa: 08218-4
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Conjunt arquitectònic
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Segle: XVIII
Estat de conservació: Bo
Notes de conservació: La casa es troba habitada i és objecte de constants reformes, procurant un bon manteniment del conjunt.
Protecció: Inexistent
Observacions protecció: Ref. Cadastral: 0025054 00CG2F 0001 PS
Accés: Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat: Privada
Titular: Ref. cad.: 29205CG9295N
Autor de la fitxa: Arqueociència S.C. SL (Raquel Valdenebro)
Data de registre de la fitxa: dl., 12/02/2001 - 01:00

Descripció

Conjunt arquitectònic format per la casa coneguda com a Casa Gran i un conjunt d'edificis adjacents. La casa pròpiament dita és de planta quadrada coberta amb teulada a quatre vessants i una torre d'il·luminació central. Consta de celler, planta baixa, pis principal adequat com a vivenda i golfes. La construcció és feta en mur de maçoneria en pedra

irregular que ha estat totalment arrebossat amb ciment. La façana principal és orientada a llevant i es troba precedida per una gran era que ha estat tancada amb diversos coberts de diferents èpoques que formen actualment un pati tancat. La porta principal d'accés a la casa és oberta amb un arc carpanell molt rebaixat i es troba coberta per un petit teuladet que la protegeix. A la façana principal i a l'alçada del primer pis s'obren tres grans balcons que es corresponen al pis de les golfes amb tres òculs el·líptics. A la façana de migdia té adossat un cos rectangular cobert amb una sola vessant que s'obre a llevant sobresortint una mica de la façana principal, i a l'alçada del primer pis en un terrat. Tot el cantó de migdia d'aquest cos s'obre amb una galeria d'arcades tapades amb finestrals. Completen el conjunt tot un seguit de coberts que tanquen l'era. Destaca especialment un conjunt de tres petits edificis construïts en totxana a tocar de l'antic absis romànic de l'església a mode de casetes amb teulada molt apuntada i que eren utilitzats com a corts de bestiar. A l'interior de la casa destaca especialment l'espai de l'entrada construït en volta catalana i la gran escala d'accés al pis noble. L'actual mas és possiblement una construcció del segle XVIII i es troba adequada interiorment com a residència senyorial.

Observacions:

L'actual mas és possiblement una construcció del segle XVIII i es troba adequada interiorment com a residència senyorial, comptant amb nombroses estances de grans dimensions, pintures i esgrafiats a les parets i mobiliari propi dels segles XVIII i XIX. La casa compta amb una bona col·lecció de documentació referent a la finca i les propietats des del segle XVII fins a l'actualitat, així com també algunes fotografies. Destaca també la gran col·lecció de mobles i objectes de diferents èpoques que formen part del mobiliari de la casa.

Història

L'origen de la Casa Gran, antigament anomenat Mas Torruella i Mas Arnal el trobem en la protecció que l'església de Sant Martí ofería al seu voltant i a la possible sagrera. Sant Martí era la parròquia que mantenia més masies al seu redós, segurament degut al fet de que era al costat de l'antic camí que anava de Manresa a Cardona. La masia es troba vinculada a la història religiosa de Sant Martí de Torruella, ja que aquest mas deuria pagar censos al monestir de Sant Benet de Bages del qual depenia l'església i bona part de les masies de la zona. Documentat des del segle XIV com a mas Torruella; al segle XVIII va passar uns anys per mans de la congregació religiosa dels Carmelites Calçats de Manresa, caient finalment en mans de la burgesia urbana i passant a ser propietat de Joan Torrens i Miralda, comerciant i fabricant, constituint-se en una de les grans propietats de la zona (AA.DD., 1984). El segle XIX era conegut com mas Arnà i era propietat de Àngel Torrens i Serra. L'any 1910 és conegut un curiós plet entre aquest personatge i l'Ajuntament de Sant Martí per la propietat de l'era de la casa, considerada com a plaça pública. Molts actes festius : La benedicció de les cavalleries per Sant Antoni Abat, les caramelles etc.. es celebraven en aquest espai. Aquell any el propietari del mas Arnà (Casa Gran) ho impedia omplint la plaça de llenya arribant als tribunals. El consistori defensava que malgrat que el terreny era particular havia adquirit un caràcter públic durant els anys que s'havia de respectar. En Torrens no hi estava d'acord i va demandar l'Ajuntament. La resolució final no arribà fins el 1915 amb una decisió judicial que donava la raó a la família Torrens sempre i quan es mantingués un espai com a pas públic pel camí que anava cap a Santpedor (SOLANELLES, 1999). Segons informació oral dels actuals propietaris, descendents de la família Torrens, durant la guerra civil va servir com lloc de refugi i vivenda de molts exiliats

que van produir nombroses destrosses a la casa. Després d'aquest període i degut a les seves dimensions va passar a ser conegut com la Casa Gran de Sant Martí de Torruella.

Bibliografia

COMAS I CLOSAS F.(1988), Sant Joan de Vilatorrada. Història del Bages. Vol II. Ed. Parcir. Manresa. Pàgs.379-402. PICH MERITXELL (1987), Estudi d'una masia: La Casa Gran de Sant Martí de Torruella. (Treball inèdit) SOLANELLAS T.(1999), Sant Joan de Vilatorrada. Història en imatges. 1880-1979.Col. Fotografia històrica. núm 7. C.E.B. Manresa.

